

Til: Museumsstyret
Fra: Museumsdirektøren

Sakstype: Orienteringssak
Møtesaksnr: O-sak 2
Møtenr: 3-23
Møtedato: 13.06.23
Notatdato: 02.06.23
Arkivsaksnr: 2023/1384
Saksansvarlig: Geir Arve Rogstad, Cathrine Vollelv

Virksomhetsrapportering 1. tertial

Virksomhetsrapporteringen 1. tertial består av en økonomirapport, en ledelseskomentar samt en oppdatert årsprognose for 2023 registrert i økonomisystemet.

Økonomirapporten og ledelseskomentaren utgjør sakspapirene og ligger vedlagt.

En mer utfyllende presentasjon vil bli gitt på styremøtet.

Vedlegg

1. *NHM Ledelsesvurdering T1 2023*
2. *NHM Økonomirapportering T1 2023*

Vurdering av økonomisk situasjon

Store kutt i bevilgningen de to siste årene har satt museet i en svært vanskelig økonomisk situasjon. Totalt utgjør disse kuttene i overkant av 20 mill. kroner. For en liten enhet med en ramme i 2022 (før kutt) på 141 mill. kroner, hvorav internhusleien utgjør 53 mill. kroner, så sier det seg selv at dette setter museet i en krevende situasjon.

På bakgrunn av dette ble det kuttet kraftig i driftsbudsjettet til NHM for 2023 i tillegg til at museet satte 4 stillinger vakante i hele langtidsprognosen. Tross disse innsparingene, viser årsprognosen at vi ender opp med et betydelig merforbruk i 2023. Årsaken til dette er hovedsakelig at både inntektene og nettobidraget forventes å bli lavere enn opprinnelig budsjettet.

Bevilgningsvirksomheten

NHM avslutter første tertial 2023 med et merforbruk på 6,9 mill. kroner. Dette er 2,2 mill. kroner høyere enn periodisert budsjett.

Det største avviket ser vi på nettobidraget. Vi hadde ved årsslutt 2022 et langt større nettobidrag enn budsjettet, og vi ser nå at det har vært noen feilføringer av frikjøp knyttet til 2022 som vi har måttet korrigere for i første tertial 2023.

- På et prosjekt har det vært ført både frikjøp og lønn. Korrigeringen på dette prosjektet har ført til en tilbakeføring av frikjøp og IK på til sammen 1 mill. kroner.
- Vi har foretatt ytterligere korrigeringer på totalt 1,5 mill. kroner i mai, som er hensyntatt i årsprognosen. Dette skyldes at frikjøp feilaktig ble ført i juni 2022, en måned det ikke skal føres frikjøp for.

Ingen øvrige korrigeringer i prognosen er foretatt for nettobidraget.

Inntektene er lavere enn budsjettet. Dette knytter seg i hovedsak til salgsinntektene hvor vi ikke har klart å nå de optimistiske salgstillene vi budsjetterte med for første tertial.

- Pr. første tertial er varesalget 1,8 mill. lavere enn periodisert budsjett, og i årsprognosen er forventet varesalg redusert med 3 mill. kroner; fra 10,5 mill. til 7,5 mill. Denne vurderingen baserer seg reelle regnskapstall, men også på at hver besøkende gjennomsnittlig bruker mindre penger i museumsbutikken enn tidligere. Salget i sommermånedene vil være avgjørende for om prognosen kan oppjusteres ved andre tertial.
- Billettinntektene er også lavere enn periodisert budsjett. Pr. første tertial er inntektene 1 mill. lavere. I årsprognosen er tallene pr. april korrigert, mens

resterende budsjettall er opprettholdt. Det betyr at årsprognosen fortsatt er optimistisk og kan være for høy.

- Det ble overført 2,5 mill. fra UiO sentralt knyttet til Brøggerutstillingene. Kostnadene påløp i 2022, mens overføringen ble gjort i april 2023. Disse lå ikke inne i budsjettet, men ligger i prognosen.

Personalkostnadene er noe høyere enn budsjett. Årsprognosen er oppdatert med en ekstra import fra SAP i begynnelsen av mars og periodisert lønnsprognose avviker dermed lite mot reelle lønnskostnader pr første tertial.

- Lønnskostnadene til rekrutteringsstillingene har økt med 1 mill. i årsprognosen for 2023 i forhold til årsbudsjettet
- Lønnskostnadene til fast ansatte har økt med 1 mill. i årsprognosen for 2023 i forhold til årsbudsjett
- Effekten av årets lønnsoppgjør er ikke oppdatert. Estimat for økte lønnskostnader i 2023 er uendret fra budsjettet og ligger på ca 3 %. Det er fortsatt uklart hvordan lønnskompensasjonen som ble bevilget i revidert statsbudsjett vil bli fra fordelt fra UiOs side.

Drifts- og investeringskostnadene har blitt korrigert i prognosen.

- Lokal IT var budsjettert som en driftskostnad, men er i tildelingen trukket fra bevilgningen og er dermed redusert tilsvarende i prognosen.
- Varekostnaden er nedjustert i forhold til forventet redusert varesalg.
- Et mer realistisk tall på gebyrer i forbindelse med billettsalg på nett er lagt inn i prognosen. Dette utgjør en merkostnad på 740 000 kroner.
- Det er lagt inn en forventet investering på 5 mill. kroner for anskaffelse av ny SEM.

Vi ser at vi ligger litt under prognosen, men dette avviket er minimalt. Vi har tradisjonelt ligget godt under periodisert budsjett ved første tertialavslutning. Nå ser vi at vi ligger tett opptil budsjett, og det er ikke uventet sett i lys av at rammene har blitt kuttet i 2023. Investeringene er fordelt i budsjettet tertialvis, men vi har foreløpig ikke foretatt de store anskaffelsene. Periodiseringen er endret noe i årsprognosen, men vi vet at vi også har problemer med å få inn anbud på noen av våre utlysninger.

Bevilgning (tallene vises i tusen kr.)

Hovedprosjekt	Prosjekt	Delprosjekt	Aktivitetstype	Avsetninger/overføringer	Finansieringskilde spesifisert	Aktivitet	
(All)	(All)	(All)	(All)	(All)	(All)	(All)	
			Regnskap valgt periode	Vedtatt budsjett	Valgt prognose	Valgt avvik	%-vis forbruk
Isolert	Inntekter	Inntekter	-54,665	-159,253	-157,405	-104,588	34%
mer/mindreforbruk	kostnader	Personalkostnader	44,415	117,941	120,526	73,526	38%
uten nettbidrag og		Driftskostnader	24,825	77,475	76,077	52,650	32%
prosjektavslutning		Investeringer	1	2,300	7,300	2,299	0%
	Sum		14,577	38,464	46,498	23,887	38%
Nettbidrag og	Nettbidrag fra eksterntfin..	Nettbidrag fra eksterntfin..	-8,016	-29,022	-26,372	-21,005	28%
prosjektavslutning	Prosjektavslutning	Prosjektavslutning	4	-75	-871	-79	-5%
	Overforbruk BOA	Overforbruk BOA	169			-169	
	Sum		-7,843	-29,097	-27,242	-21,254	27%
Isolert resultat			6,734	9,366	19,256	2,633	72%
Overført fra i fjor			163	7,500	163	7,337	2%
Akkumulert resultat			6,897	16,866	19,419	9,969	41%

BOA (tallene vises i tusen kr.)

			Regnskap valgt periode	Vedtatt budsjett	Valgt prognose	Valgt avvik	%-vis forbruk
Isolert	Inntekter	Inntekter	-22,845	-65,497	-63,497	-42,652	35%
mer/mindreforbruk	kostnader	Personalkostnader	7,402	16,177	16,177	8,774	46%
uten nettbidrag og		Driftskostnader	6,636	17,003	17,003	10,368	39%
prosjektavslutning		Investeringer	936	264	264	-672	354%
	Sum		-7,870	-32,052	-30,052	-24,182	25%
Nettbidrag og	Nettbidrag fra eksterntfin..	Nettbidrag fra eksterntfin..	8,044	28,732	26,082	20,688	28%
prosjektavslutning	Prosjektavslutning	Prosjektavslutning	-4	75	871	79	-5%
	Overforbruk BOA	Overforbruk BOA	-169			169	
	Sum		7,870	28,807	26,952	20,937	27%
Isolert resultat			0	-3,245	-3,100	-3,245	0%
Resultat			0	-3,245	-3,100	-3,245	0%

BOA-virksomheten

Den høye aktiviteten fra 2022 strekker seg også inn i 2023, og vi har til nå levert rundt 30 søknader om eksterne midler som summerer seg til i overkant av 75 mill. kroner. Flere av prosjektene som ble innvilget i 2022 er nå i startfasen, og det er planlagt oppstarter utover høsten og nyåret. Vi har også to ERC-søknader inne som er gått videre til andre runde i kvalifiseringen, noe som vitner om særdeles god kvalitet på forskningsaktiviteten ved museet.

Årets lønnsoppgjør vil også spille inn på prosjektenes økonomi, og en oppdatering av lønnsbudsjettene må gjøres i Unit4.

Noen større prosjekter er i avslutningsfasen, og det er usikkerhet rundt et par av disse som kan redusere nettbidraget noe mer enn det vi opprinnelig har budsjettet med. På den andre siden har flere av de nye prosjektene god fortjeneste, så dette kan utjevne seg. Foreløpig har vi kun nedjustert nettbidraget i forhold til de korrigeringer som er nevnt over.

Ledelsesvurdering 1. tertial 2023

Virksomheten ved museet har i 1. tertial 2023 vært preget av høy faglig aktivitet både innen forskning, samlingsforvaltning og ikke minst formidling. Vi trekker fremdeles store vekslere på åpningen av de nye geologiske utstillingene i W. C. Brøggers hus som fant sted i begynnelsen av mai i fjor. Dette er de største og mest moderne geologiske utstillingene i Norden med et samlet utstillingsareal på 2300 m² som forteller om jordas historie og livets utvikling gjennom 4,5 milliarder år. I tillegg åpnet vi i januar i år en helt ny utstilling «Natur i Nød» i R. Colletts hus som handler om de største truslene mot tap av jordas naturmangfold. Denne utstillingen er også blitt veldig godt mottatt av publikum og har dermed også bidratt sitt til at vi har hatt rekordhøye besøkstall i 1. tertial sammenlignet med samme periode i tidligere år.

Veldig gledelig var det også å bli tildelt prisen og kåret til «Årets museum 2023» av Norges museumsforbund i forbindelse med Det nasjonale museumsmøtet som ble avholdt i slutten av mars i år. Prisen er en stor anerkjennelse av at Naturhistorisk museum leverer høy kvalitet på alle sine samfunnsoppdrag, formidling, forskning og samlinger. Det er samtidig også en fin fjær i hatten for hele Universitetet og UiOs bidrag til å støtte opp om museumsvirksomheten ved UiO.

Hovedutfordringen for museet er at vi befinner oss i en ganske krevende økonomisk situasjon som ventes å vedvare utover i hele langtidspannen. Bakgrunnen for dette skyldes et samlet innsparingsbehov på ca. 20 mill. kr som i helhet knytter seg til uforutsette kostnader forbundet med museets andel av innbetaling av MVA i forbindelse med rehabiliteringen av Brøggers hus (UiO-styresak 20/22) samt andel av økte energikostnader som ble vedtatt av UiO-styret den 6. desember (UiO-styresak 47-22).

I årsbudsjettet til NHM for 2023 og videre ut langtidspannen er det derfor foretatt flere konkrete innsparings- og kostnadsreducerende tiltak hvor bl.a. flere stillinger er satt vakante, i tillegg til at det er lagt til grunn ambisiøse inntektsanslag for både nettobidraget og inntekter fra utstillingsvirksomheten. Målsettingen med dette har vært å bringe økonomien til museet i raskest mulig balanse igjen. Imidlertid viser regnskapet pr. 1. tertial at vi ikke helt har lyktes med å nå budsjettmålene for denne perioden. Spesielt gjelder dette inntektssiden hvor både nettobidrag og salgs-/billettinntekter er til dels betydelig lavere enn budsjettet. Legger vi dette til grunn for utviklingen gjennom resten av året så vil prognosen ved årsslutt i verste fall nærme seg bortimot 20 mill. i akkumulert merforbruk. Dette er urovekkende, men samtidig er regnskapstallene for 1. tertial beheftet med en viss usikkerhet som indikator på videre utvikling i både kostnader og inntekter fremover. Museet avventer derfor regnskapstall for 2. tertial før det eventuelt vurderes ytterligere innsparings- og aktivitetsreducerende tiltak.

Dato: 25.05.23

Brit Lisa Skjelkvåle
museumsdirektør

Geir Rogstad
avdelingsdirektør

